

SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö toteuttaa osaltaan kaupungin strategiaa eli Espoo-tarinaa ja valtuustokauden tavoitteita. Kasvun ja oppimisen toimialan tulosityksikkönä se rakentaa osaltaan yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toisen asteen koulutukseen. Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö tarjoaa laadukasta opetusta esi- ja perusasteella. Laadukkaan opetuksen lähtökohta on oppilaiden hyvinvointi, kiusaamiseen ja väkivaltaan on nollatoleranssi. Toinen ratkaiseva tekijä on hyvinvoiva ja jaksava henkilöstö, jonka saatavuuden parantamiseksi tehdään toimenpiteitä. Tavoitteena ovat oppimistulokset, jotka ovat Suomen kärkitasoa käytävissä olevilla mittareilla. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisten lasten oppimistuloksiin, tavoitteena on pienentää eroa kantaväestöön oppimistuloksia nostamalla. Erityisopetusta uudistetaan yhdessä koulujen kanssa niin, että entistä useampi oppilas voi käydä omaa lähikoulua tai oman alueensa koulua. Yhteistyötä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään tavoitteena sujuvoittaa oppilaan siirtymistä varhaiskasvatuksesta peruskouluun.

Suomenkielisen perusopetuksen kokonaisoppilasmäärän arvioidaan kasvavan vuoden keskiarvona noin 217 oppilasta (+0,7 prosenttia) vuodesta 2023. Kasvu painottuu yläkoululaisiin. Äidinkielenään kotimaisia kieliä puhuvien oppilaiden määrä vähenee ja muita kieliä puhuvien oppilaiden määrä kasvaa voimakkaasti.

Opetuksen kehittäminen

Opetuksen kehittämisessä varmistetaan perusopetuksen opetussuunnitelmien ajantasaisuus kansalliset normimuutokset huomioiden. Samalla tuetaan opetushenkilöstön opetussuunnitelmaosaamista järjestämällä osaamisen kehittämisen tilaisuuksia. Tuetaan kouluyhteisöjen osaamisen ja toimintakulttuurin kehittämistä kehittäjäopettajatoiminnalla. Osaamisen kehittämisessä tärkeinä osaamisalueina ovat kieli- ja kulttuuritietoinen opetus, inklusiiviset toimintatavat sekä digipedagogiikan kehittäminen.

Tieto- ja viestintäteknologia

Tieto- ja viestintäteknologian määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, tietojärjestelmä-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikalaitteiden leasing-vuokrat sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat menot.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja kehitetään oppimisen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä.

Oppilaiden käytössä olevien digilaitteiden määrää pyritään edelleen tasavertaisemaan lisäämällä edullisempien päätelaitteiden määrää. Tavoitteena on saavuttaa kaikkien perusopetuksen koulujen osalta laitteiden määrässä suhdeluku 1,5 oppilasta / päätelaite.

Oppimistilojen esitystekniikkaa uusitaan elinkaarivaihdoin. Varaudutaan koulujen muuttoihin ja niistä koituviin muuttokustannuksiin sekä uusien koulujen varustamiseen nykyaikaisella AV-teknologialla. Ohjelmoinnin, robotiikan ja uusien teknologioiden sekä niihin liittyen maker-tekemisen osaamista edistetään. Mediataitojen osaamista vahvistetaan muun muassa Mediapajan keinoin. TVT-tukea kehitetään etenkin osana DigiOne-toimintaa sekä tekoälyn käytön osaamisessa.

Oppimisen kolmiportainen tuki

Erityisen tuen piirissä opiskelee lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3 067 oppilasta, joista 1 371 oppilasta opiskelee integroituneena yleisopetuksen luokassa ja 1696 oppilasta erityisluokassa. Erityisen tuen oppilasmäärän arvioidaan lievästi kasvavan vuonna 2024. Lapsen tarvitsema erityinen tuki pyritään järjestämään lapsen edun ja luokkien toimivuuden kannalta mahdollisimman hyvin. Ratkaisu tehdään riittävin resurssein lapsen omassa koulussa, oppilaaksi-ottoalueen sisällä, muuten alueellisesti tai kaupunkitasoisesti. Erityisluokkia ei lopeteta. Erityistä tukea pienryhmissä kohdennetaan etenkin tunne-elämän ja sosiaalisten vaikeuksien hoitamiseen.

Monikulttuuriset opetuspalvelut sekä kansainvälinen opetus

Vieraskielisten oppilaiden määrä suomenkielisessä perusopetuksessa on kasvanut vuodentakaisesta noin 650 oppilaalla eli yli kahdella prosenttiyksiköllä kokonaisoppilasmäärästä. Vieraskielisten oppilaiden määrän kasvun ennakoitaan jatkuvan vahvana myös vuonna 2023.

Oman äidinkielen opetusta järjestetään 1.-9.-luokkalaisten 46 eri kielellä yhteensä yli 5 000 oppilaalle. Osa opetuksesta toteutetaan etä- ja hybridiopetuksena (lähi- ja etäopetus vuorotellen).

Oman äidinkielen opetuksesta saadaan erillistä valtionosuutta pidettyjen tuntien mukaan. Katsomusaineiden opetusta on kehitetty alueellisemmaksi, jotta oppilaiden kuljetustarve toiseen kouluun oman uskonnon tunneille vähenisi merkittävästi ja lähikouluperiaate vahvistuisi.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden tukemista tehostetaan tarjoamalla samanaikaisopetusta omalla äidinkielellä ja tukiopetusta omalla äidinkielellä. Yhteistyötä maahanmuuttajahuoltajien kanssa vahvistetaan kulttuuriohjaajien avulla.

Maahanmuuttajien valmistavaa opetusta järjestetään entistä useammin oppilaan omassa lähikoulussa, jolloin oppilas pääsee heti mukaan lähikoulun sosiaaliseen ympäristöön ja siirtyminen yleisopetuksen ryhmään tapahtuu sujuvasti. Matinkylä-Olarin alueella jatketaan alkuopetuksen inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotointia.

Englanninkielistä opetusta järjestetään kahdessa, kaksikielistä (suomi - englanti) opetusta seitsemässä ja ruotsinkielistä kielikylpyopetusta viidessä opetuspisteessä.

Iltapäivätoiminta

Perusopetuksen iltapäivätoimintaan osallistuu lukuvuonna 2023–2024 yhteensä noin 4 800 oppilasta. Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Toiminta järjestetään pääosin ulkopuolisten palveluntuottajien toimesta ostopalveluna ja pieneltä osin avustettuna toimintana. Lisäksi osassa kouluista iltapäivätoiminta järjestetään koulun omana toimintana. Talousarvioehdotus sisältää iltapäivätoiminnan kaikille paikkaa hakeneille, sekä 1. ja 2. luokan oppilaille, että sitä vanhemmille erityisen tuen oppilaille.

Lukuvuonna 2023–2024 kehitysvammaisten ja autististen lasten aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu 264 oppilaista. Hoitoa toteutetaan 16 koululla. Loma-ajan hoitoa on toteutettu keskitetysti, syys-, joului-, talvi- ja kesälomilla. Vuonna 2023 kesällä loma-ajan hoitoa oli 8 eri koululla ja siihen osallistui yhteensä 169 oppilasta. Järjestämisvastuu hoidosta siirtyi 1.1.2023 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Hoidon toteuttaminen jatkuu entiseen tapaan kouluilla.

Opiskeluhoito

Yhteistyön kehittämistä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa kehitetään edelleen. Otetaan käyttöön poissaloihin puuttumisen malli, joka on kehitetty yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Tavoitteena on, että opiskeluhoitoon palvelut jatkuvat siirtymävaiheen yli sujuvasti ilman katkoksia. Toimivat palvelut varmistetaan hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyörakenteilla.

Syrjäytymisen ehkäisyyn pyritään panostamaan entistä varhemmin yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskelun keinoin sekä opinto-ohjausta tehostamalla. Harrastustoimintaa peruskouluissa lisätään

harrastamisen Suomen mallin avulla. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi yläkoulussa järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) sekä työelämäpainotteista opetusta (TEPPO).

Poikkeusoloista aiheutuneen oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaamista jatketaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkaa yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämisen tukemista kahdella valtionavustuksella, joista toisen käyttöaika päättyy vuoden 2024 kesällä ja toisen vuoden 2025 kesällä.

Kehittämishankkeet

Vuonna 2024 on perusopetuksessa käynnissä useita valtionavustuksilla toteutettavia kehittämishankkeita, joista merkittävimmät ovat koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen sekä koulu yhteisöön sitoutumisen kehittäminen. Kaikkien hankkeiden yhteenlaskettu budjetoitu kustannus on 7,0 milj. euroa.

Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma, toimenpiteet

Taloudellisesti kestävä Espoo ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti. Tärkeimpiä vuonna 2024 toteutuvia toimenpiteitä ovat yleinen henkilöstösäästö, kouluyksiköiden koon kasvattaminen, väistöiloista luopuminen, ICT-laiteiden yksikköhinnan pienentäminen sekä pienistä kouluyksiköistä luopuminen. Edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu valtuustokauden loppuun asti.

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärä heinäkuussa 2023 on 3 241. Vakinaisessa työsuhteessa työskentelee 2 522 henkilöä. Määräaikaisessa virka ja/tai työsuhteessa työskentelee 690 henkilöä. Tämän lisäksi suomenkielisessä perusopetuksessa työskentelee työllistämistuella työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia opiskelijoita yhteensä 12 henkilöä.

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärän arvioidaan hieman pienenevän vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman tavoitteita noudatetaan. Uudet virat ja toimet kohdistuvat lähinnä määräaikaisten vakinaistamiseen oppilasarakenteen muuttuessa, kun alakoululaisten määrä vähenee, ja yläkoululaisten sekä monikielisten oppilaiden määrä kasvaa. Koulujen johtamista vahvistetaan koulujen koon kasvaessa kahdella rehtorin ja viidellä virka-apulaisrehtorin viralla. Uusien toimien avulla myös henkilöstövuokrausta vähennetään ja korvataan omalla henkilökunnalla. Tämän avulla henkilöstöä saadaan sitoutettua nykyistä paremmin.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulostietojen tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteet vuonna 2024 ovat digiosaaminen läpileikkaavana koko tulosityksikön, monikielisten lasten opetuksen osaamisen lisääminen ja kolmiportaisen tuen osaamisen lisääminen.

Talous

Tulot, menot, netto TA-julkaisu (käyttötalous)

1000 EUR	Tilinpäätös 2022	Ennuste 2023	TA_Lautakuntaesitys 2024	TA_Lautakuntaesitys 2025	TA_Lautakuntaesitys 2026
Toimintatulot	17 525	22 800	17 708	18 309	19 050
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-328 462	-350 212	-356 312	-364 050	-378 778
Toimintakate	-310 938	-327 412	-338 604	-345 741	-359 728
Suunnitelmapoistot	-2 692	-2 950	-3 767	-4 135	-4 122
Tilikauden tulos	-313 629	-330 362	-342 371	-349 876	-363 850
Menot euroa/asukas	1 076		1 115	1 120	1 145

Opetuksen henkilöstömäärärahat kasvavat vuoteen 2023 verrattuna. Kasvu sisältää palkkatason nousun ja osin oppilasmäärän kasvun ja oppilasarakenteen muutoksen yläkoululaisten ja monikielisten oppilaiden osuuksien kasvaessa. Yleisopetuksen keskimääräisen laskennallisen ryhmäkoon arvioidaan nousevan 14,2 oppilaasta noin 15,6 oppilaaseen. Koulunkäynnin ohjaajien määrärahoja sopeutetaan vastaavalla tavalla kuin opetuksen määrärahoja. Tarvikemäärärahat pysyvät oppilasta kohden vuoden 2023 tasolla. Koulukohtaisessa budjetissa koulut saavat suunnata saamansa kokonaisresurssit oman tarveharkintansa mukaan opetukseen, avustajapalveluihin ja oppimateriaaleihin.

Tilakustannukset kasvavat noin 8,2 milj. euroa vuoteen 2023 verrattuna. Vuonna 2024 otetaan käyttöön Tiistilän koulu, Kilon koulu ja Kalajärven koulu. Kalajärven koulun käytössä olleista siirtokelpoisista tiloista luovutaan. Pitkän tähtäimen tavoite on kasvattaa peruskoulujen yksikkökokoja, sillä oppilaskohtaiset kustannukset ovat isossa kouluyksikössä pienemmät ja erikoisluokkatilojen käyttöaste parempi kuin pienessä koulussa.